

Persbericht: lancering van de online inventaris van Franse kunstroven

9 augustus 2018, Brussel | Op vraag van de staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid heeft het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) een wetenschappelijke online inventaris gelanceerd van de schilderijen en beeldhouwwerken die aan het einde van de 18de eeuw werden geroofd door de Franse troepen. Al bij al gaat het om minder kunstwerken dan gedacht.

<http://balat.kikirpa.be/tools/saisies/indexnl.html>

De lijst met schilderijen en beeldhouwwerken die ten tijde van de Franse Revolutie (1794-1795) in België werden geroofd en naar Frankrijk gebracht, kan voortaan worden geraadpleegd op de website van het KIK. Uit deze inventaris blijkt dat er minder kunstwerken met zekerheid naar Frankrijk gingen dan tot nu toe werd aangenomen. Bovendien vonden deze transporten plaats gedurende een zeer korte periode: van de eerste kunstroven in de kerken van de Oostenrijkse Nederlanden in juli 1794 tot de aankomst van de laatste verzending in Parijs in februari 1795.

Volgens de berekeningen van het KIK werden er in totaal 195 kunstwerken verzonden naar Frankrijk (in 178 loten), terwijl de archivaris Charles Piot melding maakte van 271 verzonden werken. In zijn telling waren echter ook de kunstwerken opgenomen die aanvankelijk bestemd waren voor Parijs, maar nooit werden verzonden.

Het team van het KIK dat deze inventaris onder de leiding van kunsthistoricus Pierre-Yves Kairis heeft opgemaakt, bracht ook informatie aan het licht over de keuzes van de Franse commissarissen. Ze verraden een sterke voorliefde voor de grote Vlaamse barokschilderkunst, en in het bijzonder voor Rubens en Van Dyck. Ze richtten zich dus vooral op de grote altaarschilderijen uit kerken en kloosters. Hun interesse voor een schilder als Van Eyck bleef beperkt tot zijn rol als vermeende uitvinder van de olieverfschilderkunst, wat de algemene lauwe appreciatie van diens kunst aan het einde van de 18de eeuw weerspiegelt.

Op een totaal van 192 schilderijen en slechts 3 beeldhouwwerken (waaronder de *Brugse Madonna* van Michelangelo):

- zijn er 100 teruggekeerd naar België na de val van het Keizerrijk;
- zijn er 64 in Frankrijk gebleven;
- werden er 6 naar Duitsland verstuurd (naar Mayence, dat ten tijde van de Revolutie en het Keizerrijk deel uitmaakte van Frankrijk);
- bevindt er zich 1 in Italië (in Milaan, als gevolg van een ruil);
- konden er 24 tot op vandaag niet worden gelokaliseerd (het merendeel bevindt zich wellicht nog in Frankrijk, maar werd nog niet teruggevonden).

Staatssecretaris Zuhail Demir vestigt de aandacht op de rijke traditie die het KIK heeft opgebouwd op het vlak van inventarisatie. Ze onderstreept bovendien dat de wetenschappers van het KIK de verschillende beschikbare bronnen nauwgezet hebben vergeleken en onder meer veel nieuwe informatie hebben geput uit de bronnen afkomstig van de Archives nationales de France. Een andere belangrijke meerwaarde van het project is de online publicatie van talrijke archiefdocumenten op de

website van het KIK, naast de eigenlijke inventaris van de naar Frankrijk gebrachte schilderijen en beeldhouwwerken. Voor de onderzoeksgemeenschap is deze documentatie van grote waarde.

Binnen enkele maanden zal het Federaal wetenschapsbeleid nog een studie rond de juridische kwestie van al deze objecten overmaken aan de staatssecretaris.

<http://balat.kikirpa.be/tools/saisies/indexnl.html>

Afbeeldingen – © KIK-IRPA, Brussel

HR afbeeldingen voor publicatie kan u downloaden op de online catalogus:
http://balat.kikirpa.be/results.php?linkthrough=13&linkval=saisies*

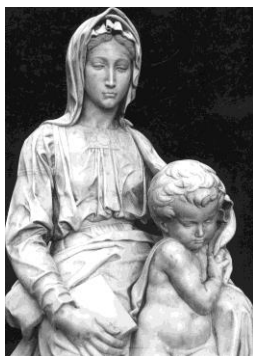
Hieronder vindt u enkele interessante voorbeelden. De HR versies kan u downloaden op onze perspagina: <http://www.kikirpa.be/NL/136/247/Pers.htm?>

X044236: Centraal paneel van de *Kruisoprichting* van Pieter Paul Rubens. Dit meesterwerk maakte deel uit van de eerste verzending naar Parijs in 1794. In 1815 keerde het terug naar de kathedraal van Antwerpen.

X051369: *De bekering van Sint-Paulus* van Bertholet Flémal (Toulouse, Musée des Augustins). Dit schilderij werd in 1815 niet teruggegeven en wordt vandaag nog steeds teruggeëist door de kathedraal van Luik.

B095704: Detail van de *Brugse Madonna* van Michelangelo (Brugge, Onze-Lieve-Vrouwekerk), het enige beeldhouwwerk dat werd aangeslagen en naar Parijs verzonden. In 1815 keerde het terug naar Brugge.